ਸ਼ਿਲਪਾ ਮਿੱਤਲ

ਬਨਾਮ

ਐਨਸੀਟੀ ਰਾਜ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2020 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 34)

09 ਜਨਵਰੀ, 2020

[ਦੀਪਾਕ ਗੁਪ੍ਤਾ ਅਤੇ ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਬੋਸ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015:

ਉਪ ਧਾਰਾ 2 (33) ਅਤੇ 15-ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੁਆਰਾ - ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 2 (33) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। – ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ 'ਘੱਟੋ ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 4 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਅਰਥਾਤ ਅਪਰਾਧ ਜਿੱਥੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ) - ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾੜਾ ਹੈ-ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ, ਅਦਾਲਤ ਯੂ/ਆਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆਃ

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ/ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ/ਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਿਤ 1. ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (12) 2 (13) ਅਤੇ 2 (35) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਬੱਚਾ/ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਚਾ/ਨਾਬਾਲਗ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (45) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 3 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ। 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ 3 ਤੋਂ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13 ਅਤੇ 14][488 ਈ.ਐਚ]

2. ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜੇ ਬੱਚਾ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਬੱਚਾ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ 16][489 ਐੱਫ-ਜੀ]

3. ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਬੱਚਾ. ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬੋਰਡ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16 ਅਤੇ 17][490 ਈ-ਐੱਚ]

4. 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚਾ 21 ਸਾਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ' ਤੇ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਥੈਰੇਪੀ, ਸਲਾਹ, ਵਿਵਹਾਰ ਸੋਧ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਾਇਤਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। [ਪੈਰਾ 18 ਅਤੇ 19][491 ਐੱਚ; 492 ਏ.ਡੀ]

5.1 ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਜੱਜ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਲਾਤਮਕ ਜਾਂ ਬੇਢੰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 28][490 ਡੀ.ਈ]

5.2 ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ/ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ/ਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 29][496 ਐੱਫ-ਜੀ]

5.3 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 16 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ 'ਘੱਟੋ ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 30][496 ਜੀ-ਐਚ; 497ਏ ਬੀ]

5.4 ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਪਾੜਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੁਦ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲਗਾਂ ਵਾਂਗ ਮੰਨਣਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 31][497 ਸੀ-ਈ]

6. ਬੰਬਈ, ਪਟਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32][497 ਐੱਫ]

7. ਧਾਰਾ 14,15 ਅਤੇ 19 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।[ਪੈਰਾ 34] [498 ਸੀ]

8. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਕਿ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਜਿੱਠਦੀ ਤਾਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2015 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ-35] [498C-ਐੱਫ]

9. ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਐਕਟ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਜਿੱਥੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 36][498 ਜੀ.ਜੇ][499-ਏ]

10. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 37] [499 ਏ-ਬੀ]

11. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। [ਪੈਰਾ 38][499 ਬੀ-ਡੀ]

ਵਸੰਤ ਗਣਪਤ ਪਦਵੇ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤ ਮਹਾਦੇਵ ਸਾਵੰਤ 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1226-ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸੰਰਭ ਜਲਿੰਦਰ ਨੰਗਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 2019 (1) ਅਪਰਾਧ 253 (ਬਮ) ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਪਰਾਧਿਕ (ਐੱਸਜੇ) ਨੰਬਰ 1.716 2018 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 18.09.2018; ਬਿਜੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ 2018 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਆਰਆਰ 1615 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮਿਤੀ 21 ਮਈ, 2018-ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਸ਼ੀਲਾ ਬਾਰਸੇ (II) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1986) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 632; ਸਲਿਲ ਬਾਲੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2013) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 705; ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਮੀ

ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੂ ਮੈਂਬਰ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ (2014) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 390: [2014]

9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 283-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗ੍ਰੇ ਬਨਾਮ ਪੀਅਰਸਨ (1857) 6 ਐੱਚ. ਐੱਲ. ਸੀ. 61; ਸੈਲਮਨ ਬਨਾਮ ਡਨਕੈਂਬ ਅਤੇ ਹੋਰ (1886) 11 ਏਸੀ 627; ਮੈਕ ਮੋਨਾਗਲ ਬਨਾਮ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ [1990] 2 ਏ ਸੀ 716-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਪੀ.ਦੁਆਰਾ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ"। ਸਿੰਘ ਦਾ-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(1986) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 632 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2013) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 705 ਪੈਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

2019 (1) ਅਪਰਾਧ 253 (Bom) ਪੈਰਾ 32 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2020 ਵਿਚ 34.

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 01.05.2019 ਤੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2019 ਦੇ 351.

ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਥਾ ਸ਼੍ਰੀਕੁਮਾਰ ਅਈਅਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁਣਿਮਾ ਕੇਡੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਯਾਲੀ ਕੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੇਨਕਾ ਖੰਨਾ, ਅਕਸ਼ੈ ਸਹਿਗਲ, ਕੁਨਾਲ ਮਿਮਾਨੀ, ਸੈਫ-ਯੂ ਦਿਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਥਾ ਸ਼੍ਰੀਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਮਾਥੁਰ, ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਮੋਹਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਵਿਆ ਏ ਨਾਇਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਜੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਪੁਨੀਤ ਪਾਠਕ (ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ ਲਈ) ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਰੂਆ, ਸਿਧਾਂਤ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਦੀਪਾਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

1.ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

2. "ਕੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (33) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧ, ਪਰ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦਾ ਹੈ।

3. ਤੱਥਾਤਮਕ ਪਿਛੋਕੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ 'ਐਕਸ' ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮਿਤੀ 04.06.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ 'ਐਕਸ' ਨੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ 11.02.2019 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਾਬਾਲਗ 'ਐਕਸ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ 01.05.2019 ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (33) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

5. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ 'ਐਕਸ "ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਬਰੂਆ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6. ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਚਿਲਡਰਨ ਐਕਟ, 1920। ਸੰਘ ਨੇ 1960 ਦਾ ਬਾਲ ਐਕਟ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਉੱਤੇ।ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੀਲਾ ਬਾਰਸੇ (II) ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 1 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ-

"4. ਅਸੀਂ 5 ਅਗਸਤ, 1986 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬਾਲ ਐਕਟ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇ।
1 (1986) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 632

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧ... "

ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ 29 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੀਜਿੰਗ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ

4.1 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ-"ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਉਮਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ।

7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

8. ਬੀਜਿੰਗ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ, 1986 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਐਚ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾਬਾਲਗ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਂ ਇਕਸਾਰ ਸਨ।

9. ਬਾਲ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ, (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਆਰ. ਸੀ.) ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੁਆਰਾ 20 ਨਵੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 2 ਸਤੰਬਰ, 1990 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬਾਲਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਉਮਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤੱਕ ਬੱਚਾ ਨਾਬਾਲਗ ਰਹੇਗਾ।

ਘਰੇਲੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤਹਿਤ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਵੇਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਅਗਲਾ ਵਿਕਾਸ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2000 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ, 1986 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਾਲ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਨਾਲ ਵੀ ਟਕਰਾਅ

ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦਿਨ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

11. ਦਸੰਬਰ 2012 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜ੍ਹਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ('ਨਿਰਭਯਾ' ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਿੱਤੀ ਗਈ) ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ $17^{1/2}$ ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੁੜ੍ਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਨਾਬਾਲਗ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨਾਲ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਸਲੀਲ ਬਾਲੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਕੇ) 2 (ਐਲ) ਅਤੇ 15 ਉੱਤੇ ਮੁੜ੍ਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜੂ ਥਰੂ ਮੈਂਬਰ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 3 ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ।

12. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਐਕਟਾਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

"ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (12)" "ਬੱਚਾ" "ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ;

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (13)" "ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ" "ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ;"

Xxx xxx xxx

2 (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 705

3 (2014) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 390

ਧਾਰਾ 2 (33) "ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (1860 ਦਾ 45) ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (35) "ਨਾਬਾਲਗ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ;

XXX XXX XXX

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (45) "ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (1860 ਦਾ 45) ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ।

XXX XXX XXX

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (54) "ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ 45) ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ।"

13. ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (12) 2 (13) ਅਤੇ 2 (35) ਦੇ ਨੰਗੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚਾ/ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਬੱਚੇ/ਨਾਬਾਲਗ ਨੇ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। 'ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (45) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 3 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ। "ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ" "ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ 3-7 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।" 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) (ਡੀ) (ਈ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

14. ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ।

XXX XXX XXX

(5) ਬੋਰਡ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ, ਅਰਥਾਤਃ -

(ਏ)..... ....
(ਬੀ)..... ....
(ਸੀ)..... ....

(ਡੀ) ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2)
(ਸੀ) ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) (ਐੱਫ) ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-

(ਐੱਫ) ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ –

(i) ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡ (ਈ)
(ii) ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਬੇੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

15. ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (CrPC for short). ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜੇ ਬੱਚਾ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਬੱਚਾ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ-

"15. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ। - (1) ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਬੋਰਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ।

ਅਪਰਾਧ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ, ਬੋਰਡ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਜਾਂ ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੈ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੈਕਸ਼ਨ 101 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਾਲ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਮਨੋ-ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਬੱਚੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਬੋਰਡ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਰਡ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ.

17 ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈਃ -

"19. ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ - (1) ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੁਢਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ-

(i) ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (1974 ਦਾ 2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਲਗ਼ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ;

(ii) ਬਾਲਗ਼ ਵਜੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰ ਦੁਆਰਾ ਫਾਲੋਅੱਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(3) ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਅਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਥੈਰੇਪੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਲਾਹ, ਵਿਵਹਾਰ ਸੋਧ ਥੈਰੇਪੀ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਾਇਤਾ ਸਮੇਤ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(4) ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਬਦਸਲੂਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਕਾਈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਕਰ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਸਾਲ ਇੱਕ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ' ਤੇ ਫਾਲੋ-ਅਪ ਰਿਪੋਰਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(5) ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਫਾਲੋਅੱਪ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ।

18. 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੋ। ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ, ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਲ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੇਖਭਾਲ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੱਚਾ 21 ਸਾਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ' ਤੇ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਥੈਰੇਪੀ, ਸਲਾਹ, ਵਿਵਹਾਰ ਸੋਧ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਾਇਤਾ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

19. 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

20. ਸ੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਛੋਟੀਆਂ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜੋ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ 3 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਹ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚਾਰਟ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਉਕਸਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 121 ਏ, 122, ਜਾਅਲੀ ਕਰੰਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ, ਕਤਲ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ

ਕਿ ਜੇ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਆਉਣਗੇ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪਲੱਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ 'ਘੱਟੋ ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

21. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਾਬਾਲਗ 'ਐਕਸ' ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕੁਲ ਰੋਹਤਗੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

22. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ 3 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ 7 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਜਿਗਸ ਬੁਝਾਰਤ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੁਕੜੇ ਰੱਖਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

23. ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਯਮ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰੇ ਬਨਾਮ ਪੀਅਰਸਨ 4 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ-

"... ਮੈਂ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਹੁਣ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਆਮ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਬੇਤੁਕੀ, ਜਾਂ ਬਾਕੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਸੰਗਤਤਾ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਆਮ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਬੇਤੁਕੀ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤਤਾ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ। "...

24. ਸਾਲਮਨ ਬਨਾਮ ਡਨਕੈਂਬ ਅਤੇ ਹੋਰ 5 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾਃ-

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

4 (1857) 6 ਐਚਐਲਸੀ 61

5 (1886) 11 ਏ ਸੀ 627

ਡਰਾਫਟਮੈਨ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ। ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਗੁੰਝਲਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ। "...

25. ਜਸਟਿਸ ਜੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ, "ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ" 6 ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਪਲੱਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਮੈਕਮੋਨਗਲ ਬਨਾਮ ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। 7 ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੱਕਾ ਪਾਉਣ ਉੱਤੇ ਦੋ ਨੰਗੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਨੈਤਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ (ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ (ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1982) ਵਿੱਚ 'ਜੋ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹਨ' ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਡਰਾਫਟਮੈਨਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਲਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸ਼ਬਦ 'ਜੋ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹਨ' ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਐਕਟ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਸਰਪਲੱਸ ਹੈ।

26. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਸੰਤ ਗਣਪਤ ਪਡਵੇ ਬਨਾਮ ਅਨੰਤ ਮਹਾਦੇਵ ਸਾਵੰਤ 8 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 32-ਐੱਫ (1) (ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਵਿਧਵਾ, ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਰੀਦ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ

6.14 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਲੇਕਸਿਸ ਨੈਕਸਿਸ, ਪੰਨਾ 89-90,983 (2016)

7 [1990] 2 ਏ ਸੀ 716

8 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1226 (ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 18.09.2018 ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 11774 ਦਾ2018)

ਉਹ ਅਵਧੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੇ ਖਰੀਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਕੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਵਿਸੰਗਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਃ-

"25. ... ਇਹ ਵਿਸੰਗਤੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 32-ਐੱਫ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ 'ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ'। ਅਸੀਂ ਪੈਰਾ 43 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈਃ-

"43. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 1956 ਦੀ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 32-ਐੱਫ (1) (ਏ) ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਵੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1956 ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ "... ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

27. ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਨੇ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਓ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ' ਤੇ ਬਾਲਗਾਂ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਣ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੁੱਖ ਭਰੋਸਾ ਸਿਰਫ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਅੱਤਵਾਦ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

28. ਸ੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਜਿਸ ਉਲਝਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਜੱਜ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਲਾਤਮਕ ਜਾਂ ਬੇਢੰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਜਾਂ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਹੋਵੇਗਾ।

29. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਹੈ/ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ/ਜੋੜ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਸੀ।

30. ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ। 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ ਨਾ ਕਿ ਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ। 16 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ।

ਸਮਾਜ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਅਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ 'ਘੱਟੋ ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

31. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਪਾੜਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਬੋਲਚਾਲ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਐਂਡ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਿਲਡਰਨ) ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਲਗਾਂ ਵਾਂਗ ਮੰਨਣਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

32. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਬਈ 9, ਪਟਨਾ 10 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 11 ਦੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

9 ਸੌਰਭ ਜਲਿੰਦਰ ਨੰਗਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 2019 (1) ਅਪਰਾਧ 253 (ਬੋਮ)

10 2018 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ (ਐੱਸ. ਜੇ.) ਨੰ. 1716 ਸਿਰਲੇਖ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 18.09.2018

11 2018 ਦੀ ਸੀ. ਆਰ. ਆਰ. 1615 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਬਿਜੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਮਿਤੀ 21 ਮਈ, 2018 ਹੈ।

33. ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ 'ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਅਤੇ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਸਰਪਲੱਸ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

34. ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 14,15 ਅਤੇ 19 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਨੂੰ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

35. ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 'ਘੱਟੋ-ਘੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰੀਏ ਕਿ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਧ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹਨ, ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ 2015 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਚੌਥੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

36. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇ ਕੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਕਟ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਰਥਾਤ, ਅਪਰਾਧ ਜਿੱਥੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ 'ਗੰਭੀਰ' ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀ।

37. ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 2015 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

38. ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਕੱਤਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸਕੱਤਰ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

39. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ), ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler